

בס"ד ♦ שב"ק פרשת וישלח ♦ יד' כסלו תשע"ה ♦ עלון 125 – שנת שמיטה

העלון יצא לעילוי נשמת חיילי צה"ל שנפלו על קידוש השם הי"ד

השמיטה והשבת דומות זו לזו: בשתיהן נאמר "שבת לה'", קדושת העמ"י מתבטאת בשבת המהווה ברית בין ה' לעמ"י. קדושת הארץ מתבטאת בשמיטה שמייחדת את א"י לעמ"י שנבחר ע"י ה'. (שבת הארץ)

ערך החיצוניות

"וַיבֹא יַעֲקֹב שְׁלָם" (בראשית לג, יח)

אומר רש"י: "שלם בגופו... שלם בממונו... שלם בתורתו".

מקשים העולם: אפשר להבין מדוע כתוב "שלם בגופו". יש כאן באמת חידוש גדול, שיעקב יצא שלם מבין מלמעלותיו של עשו. "שלם בממונו" גם כאן יש חידוש שיצא בלי חסרון כיס מעשו. אבל "שלם בתורתו" איזה חידוש יש כאן? וכי עשו יגזול את תורתו של יעקב?

מסביר רבי אשר הורוביץ: דרך העולם היא שאדם היוצא למרחקים, תורתו מתמעטת ומצוותיו משתכחות. הוא משנה את תלבושתו, משנה את שמו ומשנה את לשונו כדי להדמות אל עשו, ולבסוף מתבולל ונעשה אחר. וזה החידוש אצל יעקב, שהוא לא עשה כדרך כל העולם, שאדם שיוצא למרחקים שוכח את התורה ומשנה את שמו, אלא, עם לבן גר ותרי"ג מצוות שמר. "ויבא יעקב שלם"

"שלם", ראשי תיבות "שם, לשון, מלבוש" למרות כל התלאות לא שינה יעקב את זהותו. בזכות שלשה דברים אלו נגאלו בני ישראל ממצרים. בני ישראל היו שקועים במצרים במ"ט שערי טומאה, ובכל זאת עמדה להם הזכות להגאל משום שלא נטמאו בשער החמישים, שהיה התבוללות ושינוי הזהות, כמו שאמרו רבותינו: "שלא שינו את שמם, שלא שינו את לשונם ושלא שינו את מלבושיהם".

לפעמים אנו חושבים, שאין כל ערך לחיצוניות ושהעיקר זה "מה שבפנים". נכון, העיקר זוהי באמת הפנימיות, אבל זה לא נכון שאין כל ערך לחיצוניות. החיצוניות משפיעה הרבה גם על הפנימיות, ואחרי המעשים נמשכים הלבבות. לכן צריך להקפיד על צורת לבוש ועל צורת התנהגות חיצונית, כי הן משפיעות על הפנימיות שלנו.

למשפחת כיתה יא/3 שלוחה ברכת שבת שלום

יו"ל ע"י כיתה יא/3 ישיבת ירושלים לצעירים מחזור מ"ט כל הזכויות שמורות

"וַנִּתְּתֵי גְשָׁמֵיכֶם בְּעֵתָם" (ויקרא כו, ד) - בפרט לשומרי שביעית אנשי קוממיות זכו לעוד נס בזכות שצייתו לרבותיהם. בתחילת שנת תשי"ג, במוצאי שביעית, פנה רבה של קוממיות, הרב בנימין מנדלסון זצ"ל, אל ה'חזון איש' זצ"ל בשאלה: "האם רשאים אנחנו לחרוש בחול המועד סוכות של שנת השמינית, לקראת זריעת החורף, כי קיים חשש שלא נספיק עד עונת הגשמים ואנו צפויים להפסד מרובה, אחרי שהשבתנו את כל עבודת הקרקע בשביעית?" להפתעתם הרבה של אנשי קוממיות השיב להם ה'חזון איש' זצ"ל בבהירות גמורה: "וכי מי יאמר לכם שתאחרו את עונת הגשמים, שמא תקדימו יותר מדי ונמצאתם מפסידים דווקא בגלל העבודה בחול המועד?"

שמעו אנשי "קוממיות" לעצתו ולא חרשו בחול המועד. והנה שנה זו שחונה הייתה בתחילתה, כיוון שנעצרו הגשמים עד חנוכה. מושב קוממיות, שהתאחר בזריעה, היה היחידי בכל רחבי הנגב, שיבול שדותיו הצליח. מעניין לציין, שבאותה שנה ממש נשאל ה'חזון איש' על ידי קבלן כבישים מבני-ברק, אם רשאי הוא להמשיך בעבודות הסלילה בחול המועד סוכות, כי קיים חשש שהגשמים שיבואו יפריעו ויזיקו למלאכתו. ה'חזון איש' זצ"ל השיב לו בביטחון גמור: "אין מקום לחששותיך, שנה זו לא ירדו גשמים לפני חודש כסלו..".

שו"ת דבר השמיטה

שאלה:

לפי מה שהבנתי שהאדמה צריכה "לנוח" בשנה השביעית, אם כך למה מותר לקנות בשנת שמיטה מגוי?

תשובה:

האדמה אינה צריכה "לנוח".

מטרת השבתת העבודה באדמה היא להזכיר לנו שהאדמה שייכת לבורא עולם, ועם ישראל צווה לזכור זאת ע"י השבתת העבודה, ולא גוי.

וכמו בשבת שאין המטרה "לנוח", אלא לזכור שיש בורא לעולם, ועם ישראל צווה על שבתה ממלאכה כדי לזכור זאת, והגוי לא צווה.

הרה"ג דב ליאור

העלון יוצא לעילוי נשמת בחורי הישיבה שנרצחו ערב ר"ח אדר ב' תשס"ח הי"ד